

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет хімії, екології та фармації
Кафедра органічної хімії та фармації

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ГОМЕОПАТИЧНІ ПРЕПАРАТИ

підготовки Магістра

Галузі знань 22 – Охорона здоров'я

спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація

Освітньо-професійної програми – Фармація

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «Гомеопатичні препарати» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна за навчальним планом, затвердженим 2020 року.

Розробник: Сметаніна К.І., кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри органічної хімії та фармації

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф. **Федоровська М.І.**

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри органічної хімії та фармації

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: к.х.н., доцент **Сливка Н.Ю.**

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» Освітньої програми «Фармація» Підготовки магістра	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання: III-ий
		Семестр: 6-ий
ІНДЗ: <i>немає</i>		Лекції: 14 год
		Практичні (семінарські): 26 год
		Самостійна робота: 72 год
Мова навчання		Консультації: 8 год
		Форма контролю: <i>залік</i>
		<i>Українська</i>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові: Сметаніна Катерина Іванівна

Науковий ступінь: кандидат фармацевтичних наук

Вчене звання: доцент кафедри технології ліків та організації і економіки фармації ЛНМУ ім. Данила Галицького

Посада: доцент кафедри органічної хімії та фармації

Контактна інформація: 0957342701, Kateryna.Smetanina@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітній компонент «Гомеопатичні препарати» належить до переліку вибіркового компонента освітньо-професійної програми «Фармація» другого рівня (магістр) вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Вивчення ОК надає можливість студентам набути знання про гомеопатичні лікарські засоби (ЛЗ, ГЛЗ) як особливу форму терапевтичного призначення, місце гомеопатичних препаратів (ГП) у сучасній фармацевтичній /медичній практиці, знати основні виробники такої продукції, орієнтуватись в особливостях стандартизації та сертифікації ГЛЗ. Перевірка якості гомеопатичної продукції відповідно до європейських вимог підвищує обізнаність в методах, способах гомеопатичного лікування, основах хімічного аналізу, терапевтичної ефективності, токсикологічних нюансах, відповідності вимогам Державної Фармакопеї, тощо.

1. Предметом вивчення ОК «Гомеопатичні препарати» є: гомеопатичні лікарські засоби, гомеопатичний метод лікування та профілактики у сучасній медичній /фармацевтичній практиці, особливості оформлення рецептів на гомеопатичні ЛЗ, гомеопатичні препарати як ОТС-продукція, тритурації, гомеопатичні змішування, технологія виготовлення, сучасні методи якісного аналізу гомеопатичних препаратів, стандартизація та сертифікація гомеопатичних препаратів.

2. Пререквізити :

а) базується на знаннях, отриманих при вивченні нормативних дисциплін: етики і деонтології у фармації, вступі у фармацію, біології з основами генетики, латинської мови, загальної та неорганічної, аналітичної хімії, органічної, біологічної, фізичної та колоїдної хімії, фармацевтичної ботаніки, філософії, першої долікарської допомоги;

б) закладає основи вивчення та передбачає інтеграцію з дисциплінами: фармакології, фармакогнозії, технології ліків, фармацевтичної хімії, фармацевтичного права та законодавства;

в) сприяє вивченню та поглибленню знань з: фармакотерапії з фармакокінетикою, фармакоекономіки, фармацевтичного та медичного товарознавства, лікарської токсикології, організації та економіки фармації, клінічної фармації та фармацевтичної опіки, біофармації, фармацевтичної біотехнології, соціальної фармації.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання ОК «Гомеопатичні препарати» є поглиблення професійних знань та ознайомлення з теоретичними і практичними основами технології ГЛЗ в аптечних умовах, контролю якості, правил оформлення до відпуску, умов зберігання та особливостями застосування хворими.

Основними **завданнями** вивчення ОК «Гомеопатичні препарати» є:

- 1) знати основні принципи гомеопатії;
- 2) знати склад лікарських форм, характеристику та асортимент лікарських та допоміжних речовин, що застосовуються у гомеопатії;
- 3) володіти основами організації технологічного процесу приготування ГЛП;
- 4) використовувати знання щодо сучасних інструментальних методів аналізу гомеопатичних ЛЗ;

- 5) оцінювати якість гомеопатичних лікарських препаратів, оформляти їх до відпуску;
 6) розуміти різницю між класичною гомеопатією, комплексними антигомотороксичними та біологічними препаратами.

Гомеопатія є дієвим засобом лікування, який підвищує функціональні можливості організму і ефективно використовується при дисфункції окремих систем і органів. На базі отриманих знань після закінчення навчання, студент повинен

знати:

- основні принципи гомеопатії;
- основні діючі накази та інші нормативні документи МОЗ України по приготуванню, контролю якості та відпуску гомеопатичних препаратів;
- склад лікарських форм, характеристику та асортимент лікарських та допоміжних речовин, що застосовуються у гомеопатії;
- основи організації технологічного процесу приготування різноманітних гомеопатичних лікарських препаратів;
- сучасні інструментальні методи аналізу гомеопатичних ЛЗ;
- визначення основних гомеопатичних термінів та понять: гомеопатичний діагноз, динамізація, життєві сили, лікарський симптом, міазм, модальність, нозод, фенотип, діатез, конституція, полі хрести

вміти:

- формулювати основні поняття і терміни гомеопатії та гомеопатичної фармації;
- користуватися нормативною та довідковою літературою з питань прописування, приготування та нормування якості ГЛП;
- обґрунтовувати технологію гомеопатичних ЛЗ у вигляді різних лікарських форм (тверді, рідкі лікарські форми) та особливості їх вживання;
- робити тритурації ГЛЗ;
- оцінювати якість гомеопатичних лікарських препаратів, оформляти їх до відпуску.

володіти:

- навичками та уміннями технології приготування матричних гомеопатичних настоек згідно вимог ДФУ, контролем їх якості;
- навичками та уміннями технології приготування рідких гомеопатичних розведень згідно вимог ДФУ, контролем їх якості;
- навичками та уміннями технології приготування гомеопатичних настоек та гранул згідно вимог ДФУ, контролем їх якості;
- навичками та уміннями технології приготування тритурацій гомеопатичних згідно вимог ДФУ, контролем їх якості;
- навичками та уміннями технології приготування комплексних гомеопатичних препаратів згідно вимог ДФУ, контролем їх якості;
- навичками проведення гомеопатичного обстеження хворого (збирати гомеопатичний анамнез, здійснювати ретельне об'єктивне обстеження, проводити консультацію з призначення гомеопатичних ЛЗ);
- навичками формування елементів фармацевтичної допомоги при виборі гомеопатичного методу фармакотерапії.

Результати навчання (компетентності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки магістра студенти повинні оволодіти наступними **компетентностями:**

Інтегральна компетентність (ІНТ): Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій і методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних і соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.
- ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; здатність вести здоровий спосіб життя

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних і паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками і мікробіологічними особливостями.
- ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних і безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань і протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних і фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.
- ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних і безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання і фармакотерапевтичними схемами його лікування.
- ФК 5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.
- ФК 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 13. Здатність продемонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях і цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

ФК 14. Здатність організовувати і здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

ФК 19. Здатність організовувати і здійснювати контроль якості лікарських засобів відповідно до вимог чинної Державної фармакопеї України та належних практик у фармації, визначати способи відбору проб для контролю лікарських засобів та проводити їх стандартизацію відповідно до діючих вимог, запобігати розповсюдженню фальсифікованих лікарських засобів.

Програмні результати навчання згідно з вимогами освітньої програми:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, яка базується на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання із загальних і фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 3. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму і вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 8. Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості, та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

ПРН 9. Здійснювати професійну діяльність, використовуючи інформаційні технології, інформаційні бази даних, системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних і паразитарних захворювань.

ПРН 14. Визначати переваги і недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки

ПРН 24. Планувати і реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри

і взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

ПРН 26. Обирати раціональну технологію, виготовляти лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, оформлювати їх до відпуску. Виконувати технологічні операції: відважувати, відмірювати, дозувати різноманітні лікарські засоби за масою, об'ємом тощо. Розробляти й оформлювати технологічну документацію щодо виготовлення лікарських засобів в аптеках.

ПРН 31. Здійснювати усі види контролю якості лікарських засобів; складати сертифікати якості серії лікарського засобу і сертифікату аналізу, враховуючи вимоги чинних нормативних документів, Державної фармакопеї України та результати проведеного контролю якості. Розробляти специфікації та методики контролю якості відповідно до вимог чинної Державної фармакопеї України.

6. Структура освітнього компоненту

Тема	Кількість годин				Форма контролю/бали
	Всього	У тому числі			
		Лека.	Практ. зан.	СРС	
Тема 1. Гомеопатія та її місце в сучасній медицині. Історія розвитку світової та вітчизняної гомеопатії.	8	1	2	5	СР-5 ОРЗ-2
Тема 2. Основи термінології. Основні поняття гомеопатії (лікарський патогенез, конституціональний тип, модальність). Основні принципи гомеопатії.	8	1	2	5	Т-2 СР-3 ОРЗ-2
Тема 3. Державне нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Особливості виписування гомеопатичних рецептів. Основні та допоміжні речовини лікарських форм. Дози та концентрації в гомеопатії.	9	2	2	5	Т-2 СР-3 ОРЗ-2
Тема 4. Експрес-контроль №1	2				2 КР-5
Тема 5. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів. Класифікація гомеопатичних препаратів. Гомеопатичні препарати рослинного, тваринного, мінерального походження. Основні клінічні показання.	19	2	2	15	УВ-2 СР-3 ОРЗ-2

Тема 6. Шкали розведень. Принцип потенціювання гомеопатичних препаратів. Потенціювання матричних настойок гомеопатичних	11	2	2	5	2	T-2 CP-3 OP3-2
Тема 7. Рідкі лікарські форми в гомеопатії. Розведення гомеопатичні. Технологія рідких гомеопатичних розведень, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Технологія олій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Технологія інших рідких гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	12,5	0,5	2	10		T-2 CP-3 OP3-2
Тема 8. Тверді лікарські форми в гомеопатії. Гранули гомеопатичні. Технологія гранул гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	7,5	0,5	2	5		T-2 CP-3 OP3-2
Тема 9. Тритюрації гомеопатичні. Технологія тритюрацій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	7,5	0,5	2	5		УВ-2 CP-3 OP3-2
Тема 10. М'які лікарські форми в гомеопатії. Особливості технології виготовлення. Оформлення відпуску та контроль їх якості.	7,5	0,5	2	5		T-2 CP-3 OP3-2
Тема 11. Експрес-контроль №2.	4		2		2	KP-5
Тема 12. Комплексна гомеопатія. Використання гомеопатичного методу в сучасних напрямках біологічної медицини: гомтоксикологія, органотерапія, ізопатія, метод Фоля.	9	2	2	5		УВ-2 CP-3 OP3-2
Тема 13. Організаційно- економічні аспекти гомеопатичної фармації.	9	2	2	5		УВ-2 CP-3 OP3-2
Тема 14. Підсумковий контроль.	6		2	2	2	KP-3 УВ-5 T-5
Усього	120	14	26	72	8	100

*Форма контролю: Т – тести, ОРЗ – оформлення робочого зошита, УВ – усна відповідь, КР – контрольна робота, СР – самостійна робота

7. Тематичні плани

7.1. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість год
1	Введення у гомеопатію. Історія розвитку гомеопатії в Україні і світі. Основні поняття і принципи гомеопатії. Відмінність гомеопатії від загальноприйнятої медицини.	2
2	Класифікація гомеопатичних лікарських засобів та форм. Сировина, яка використовується в технології гомеопатичних ліків. Характеристика і класифікація. Основні поняття. Номенклатура сировини рослинного, мінерального і тваринного походження. Історичний огляд розвитку вживання різної сировини в гомеопатії. Гомеопатична фармакодинаміка.	2
3	Дослідження лікарських засобів. Технологія досліджень. Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Вимоги до якості гомеопатичних препаратів.	2
4	Гомеопатичні розведення (потенції). Шкала гомеопатичних розведень. Нормування якості за параметрами ДФ.	2
5	Правила виписування гомеопатичних рецептів. Дози у гомеопатичній практиці.	2
6	Комплексні гомеопатичні лікарські засоби. Технологія комплексних гомеопатичних лікарських препаратів, оформлення до відпуску та контроль їх якості.	2
7	Принципи підбору та застосування гомеопатичних засобів. Організаційно-економічні аспекти гомеопатичної фармації.	2
Усього		14

Теми практичних занять зазначені у таблиці «Структура освітнього компоненту», включають елементи теоретичної та практичної підготовки здобувачів освіти. За ОП на виконання практичних занять припадає 26 годин. Під час вивчення ОК «Гомеопатичні препарати» студенти здобувають теоретичні знання та практичні навички:

- користуватися нормативною та довідковою літературою;
- орієнтуватися в номенклатурі вітчизняних та закордонних гомеопатичних препаратів;
- читати рецепти та гомеопатичні лікарські препарати;
- ідентифікувати офіційну та неофіційну ЛРС за морфолого-анатомічними ознаками та сировину тваринного походження, що застосовується у гомеопатії;
- стандартизувати рослинну сировину та продукти первинної переробки;
- проводити заготівлю ЛРС та її зберігання;
- готувати основні гомеопатичні лікарські препарати (есенції, настойки із свіжої та висушеної сировини, водні та спиртові розчини, тритурації із сухих речовин і рідин) та різноманітні лікарські форми з їх використанням (порошки, гранули, таблетки, ділюції, краплі, олії, оподельдоки, мазі, супозиторії);
- проводити реакції тотожності субстанції гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження;
- проводити кількісний аналіз гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження класичними та сучасними інструментальними методами аналізу;
- проводити аналіз допоміжних речовин згідно з Державною фармакопеею та

фармакопеею В.Швабе;

- проводити експрес-аналіз гомеопатичних лікарських засобів мінерального походження;
- теоретично обґрунтовувати застосування гомеопатичного засобу;
- надавати інформацію лікарям-гомеопатам про специфічні препарати, що надходять до аптечної мережі, та про можливість взаємозамін;
- користуватися засобами малої механізації в процесі приготування та фасовки гомеопатичних лікарських препаратів;
- розуміти різницю між класичними, біологічними, антигомтоксичними препаратами;
- дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки.

7.2. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Гомеопатична фармація і гомеопатія, як наука. Принципи гомеопатії. Правила призначення гомеопатичних ліків. Місце гомеопатії в сучасній медицині і фармації. Гомеопатична фармакопея Вільмара Швабе. Напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів.	5
2	Сировина, яка використовується в технології гомеопатичних ліків. Характеристика та класифікація.	5
3	Загальні принципи контролю якості гомеопатичних препаратів. Контроль матричних гомеопатичних препаратів. Контроль гомеопатичних розведень основних лікарських форм згідно фармакопеї. Техніка безпеки при приготуванні гомеопатичних ЛП.	5
4	Поняття про потенціювання в гомеопатичній фармації. Способи позначення концентрації діючих речовин в різних препаратах. Класифікація гомеопатичних розведень. Технологія приготування гомеопатичних розведень по десятковій і сотенній шкалах.	5
5	Базисні гомеопатичні лікарські форми. Технологія есенцій і тинктур.	5
6	Технологія гомеопатичних тинктур з висушеної рослинної лікарської сировини або свіжих тваринних тканин.	5
7	Технологія гомеопатичних тритурацій із сухих речовин та з рідких речовин різної природи.	5
8	Технологія рідких лікарських форм. Розчини та краплі. Вимоги і особливості технології. Контроль якості та оформлення до відпуску. Реалізація в умовах аптеки.	5
9	Технологія твердих лікарських форм. Гранули. Порошки. Особливості приготування. Принципи контролю якості і оформлення до відпуску.	5
10	М'які лікарські форми, що застосовуються в гомеопатії. Гомеопатичні мазі і суппозиторії. Особливості їх технології, підбір допоміжних речовин. Контроль якості та оформлення до відпуску.	5
11	Технологія гомеопатичних олій та оподельдоків. Підбір допоміжних речовин. Контроль якості та оформлення до відпуску.	5
12	Принципи комплексної гомеопатії. Класифікація та характеристика, комплексних гомеопатичних препаратів. Технологія. Контроль якості комплексних гомеопатичних лікарських засобів. Промислове виробництво гомеопатичних препаратів.	5

13	Тверді гомеопатичні лікарські форми, рідкі гомеопатичні лікарські форми, м'які гомеопатичні лікарські форми, комплексні гомеопатичні лікарські препарати. Технологія виготовлення контроль якості і оформлення до відпуску.	5
14	Гомеопатична аптека. Загальні положення про аптеку. Завдання аптеки. Порядок функціонування аптеки. Облік і звітність. Контроль і ревізія аптеки. Управління роботою аптеки. Гомеопатичний відділ аптеки. Загальні положення і завдання відділу.	5
15	Підготовка до підсумкового контролю	2
Усього		72

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні інформативного блоку до теми практичного заняття, пошуку наукових та літературних джерел з проблематики заняття, роботу здобувачів освіти на практичному занятті (робота з додатковими матеріалами, базами даних, роздатковим матеріалом, таблицями, схемами, протоколами з занесенням певного типу робіт до зошита для виконання практичних робіт). До самостійної роботи належить також індивідуальна позааудиторна робота студента за темою дослідження та згідно контрольних питань, що виносяться на залік. За ОП на виконання самостійної роботи студента виділяється 72 години на семестр.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента: студент повинен відвідувати лекції і практичні заняття. Пропущені без поважних причин заняття потрібно відпрацювати: підготувати конспект лекції, пройти опитування за темою практичного заняття, письмово оформити протокол заняття.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання студент повинен виконувати самостійно.

Політика щодо дедлайнів і перескладання: у випадку пропуску лекції без поважної причини студент готує конспект до наступного практичного заняття. До закінчення вивчення модуля студент повинен відпрацювати усі практичні заняття.

V. Підсумковий контроль

Вивчення освітнього компонента «Гомеопатичні препарати» здійснюється впродовж одного семестру на 3-му році навчання (6 семестр).

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Підсумковий контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем у вигляді заліку.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю теоретичних знань, практичних вмінь і навичок. Якщо протягом семестру студент набрав 60 і більше балів, він може отримати залік, не складаючи його.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів) або за бажанням підвищити свій результат студент:

- може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати відповідну тему, шляхом написавши тесту, розв'язання ситуаційної задачі, усного опитування тощо);

- складає семестр залік, який включає весь навчальний матеріал освітнього компонента; при цьому він може набрати від 0 до 100 балів, де 60 балів і вище – задовільна /позитивна оцінка.

VI. Розподіл балів і критерії оцінювання

1. Методи та засоби діагностики успішності

Відвідування лекцій (наявність якісного конспекту). Підготовка до практичних занять, усні / письмові допуски до практичних робіт; тестування; письмова контрольна робота; якість виконання й оформлення виконаних робіт та їх захист.

2. Оцінювання всіх видів робіт студентів

Максимальна оцінка за семестр складає 100 балів, що включає оцінювання за поточний контроль.

У поточному контролі оцінюється підготовка і виконання практичних робіт, написання тестів або експрес-контроль, індивідуальне опитування, усна відповідь студента та вміння захищати свою думку, самостійна робота студента та навички роботи з інформаційними джерелами, опрацювання ситуаційних задач, навички роботи з інформативними джерелами, роздатковими матеріалами, таблицями тощо.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих темі питань, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Оцінювання виконання практичного заняття у поточному контролі

Вид роботи, бали				Загальний бал за практичне заняття
№ практичного заняття	Усне опитування	Робота на занятті (оформлення протоколу, робота з додатковим матеріалом)	Захист практичної роботи (контрольні питання, вирішення тестів, самостійна робота студента ін.)	
1		ОРЗ – 2	СР - 5	7
2, 3, 6, 7, 8, 10		ОРЗ – 2	Т-2 СР-3	7
4, 11			КР-5	5
5, 9, 12, 13	УВ-2	ОРЗ-2	СР-3	7
14	УВ-5		Т-5 КР-3	13
Усього				100

Допуск до виконання практичної роботи – загальне оцінювання підготовки до заняття

та виконання поставлених завдань у кількості не менше 75%.

Протягом поточного контролю передбачено 2 експрес-опитування у формі відповідей на 10 контрольних питань, кожне з яких має вагу у 0.5 бали. Загальна сума оцінювання – 5 балів.

Загальний підсумковий контроль (семестрова контрольна робота) передбачає контрольне опитування (3 питання, 1 питання – 1 бал, сумарно – 3 бали), відповіді на питання (2 питання, 1 питання – 2.5 бали, сумарно – 5 балів), та тестування (10 питань, 1 питання – 0.5 бали, сумарно – 5 балів). Підсумковий контроль має оцінювання у 13 балів.

Оцінювання заліку

Форма контролю			Загальний бал
Тести, 60 питань	Ситуаційна задача, 2 задачі	Робота з роздатковим матеріалом, пояснення алгоритму дій, 2 матеріали	
1 бал за 1 питання; сумарно – 60 балів	10 балів за 1 задачу; сумарно – 20 балів	10 балів за 1 матеріал; сумарно – 20 балів	100 балів

Перелік питань до заліку:

1. Визначення гомеопатії як основного нетрадиційного напрямку фармакотерапії та відмінного від алопатії.
2. Основний принцип гомеопатичного методу лікування - принцип подібності.
3. С.Ганеман - засновник гомеопатії. Основні праці С.Ганемана. Д.В.Попов - засновник Київської школи гомеопатії.
4. Історичний розвиток світової та вітчизняної гомеопатії.
5. Механізм дій гомеопатичних препаратів з точки зору вітчизняних та закордонних вчених.
6. Місце гомеопатії в сучасній медицині та перспективи її розвитку. Поняття про модальність та конституцію хворого.
7. Гомеопатичні рецепти, скорочення, що допускаються, та відмінності їх від алопатичних.
8. Структура гомеопатичної фармакопеї (керівництва), її автор. Відмінність побудови її статей від алопатичної фармакопеї (ДФ).
9. Характеристика гомеопатичної фармації. Правила зберігання та видачі отруйних і сильнодіючих речовин, а також готових гомеопатичних препаратів.
10. Сучасне наукове обґрунтування гомеопатичного методу лікування. Принцип малих доз.
11. Походження та способи виготовлення гомеопатичних ліків. Принцип потенціювання.
12. Суть та значення потенціювання (динамізації) у гомеопатії. Техніка його виконання.
13. Шкали розведень за С. Ганеманом. Основні рекомендації щодо використання низьких, середніх та високих розведень.
14. Поширення гомеопатії в країнах Західної та Східної Європи, Америки та Азії. Використовувані шкали розведень в різних країнах.
15. Приклади найбільш поширених гомеопатичних лікарських форм.
16. Класифікація гомеопатичних лікарських препаратів за агрегатним станом, способом застосування та типом дисперсних систем. Нормативні документи, які регламентують приготування гомеопатичних препаратів.

17. Основні (базисні) гомеопатичні лікарські препарати. Характеристика. Приклади.
18. Найпоширеніші гомеопатичні лікарські форми та згідно яких, параграфів гомеопатичного керівництва вони готуються.
19. Класифікація гомеопатичних лікарських форм та лікарських засобів за джерелами сировини та особливостями дозування.
20. Основні джерела отримання гомеопатичних препаратів. Технологічне значення параграфів гомеопатичної фармакопеї В.Швабе.
21. Специфіка приготування гомеопатичних лікарських форм на робочому місці асистента. Оформлення гомеопатичних препаратів до відпуску.
22. Отримання есенцій згідно §1 фармакопеї В. Швабе.
23. Приготування есенцій за §2 фармакопеї В. Швабе.
24. Отримання есенцій згідно §3 фармакопеї В. Швабе.
25. Приготування тинктур із есенцій згідно §1, 2 фармакопеї В. Швабе.
26. Приготування тинктур із есенцій згідно §3 фармакопеї В. Швабе. Техніка безпеки при роботі з легкозаймистими речовинами.
27. Приготування настоек із висушеної рослинної сировини, або свіжої тваринної тканини згідно §4 керівництва В.Швабе.
28. Приготування водних розчинів. мінеральних речовин та хімічних сполук за §5 фармакопеї В. Швабе.
29. Приготування спиртових розчинів мінеральних речовин та хімічних сполук за §6 фармакопеї В. Швабе.
30. Характеристика екстрагентів, які використовуються для отримання есенцій, тинктур і розчинів. Контроль оцінки якості гомеопатичних рідких лікарських форм.
31. Тверді гомеопатичні лікарські форми. допоміжні речовини, які використовуються в їх технології.
32. Особливості прийому порошків хворими.
33. Особливості приготування порошкових розтирань (тритурацій) відповідно §7 керівництва В.Швабе.
34. Технологія порошкових розтирань з рідких препаратів згідно §8-9 керівництва В.Швабе.
35. Гомеопатичні гранули. Особливості їх технології (насичення). Приклади.
36. Технологія лікарських форм з використанням гранул.
37. Гомеопатичні таблетки, вимоги до них. Технологія.
38. Критерії контролю якості твердих лікарських форм (тритурацій, гранул, таблеток).
39. Гомеопатичні дилуції. Характеристика. Джерела приготування. Технологія.
40. Особливості приготування та оформлення до відпуску розведень (дилуцій) із порошкових розтирань. Приклади.
41. Технологія дилуцій із базисних рідких засобів. Оформлення флаконів з відповідними розведеннями.
42. Олії та спирти як гомеопатичні препарати, їх технологія. Упаковка, зберігання, оформлення до відпуску. Приклади.
43. Оподельдоки, їх призначення, технологія, оцінка якості та оформлення до відпуску.
44. Гомеопатичні мазі. Прописування, технологія. Приклади.
45. Основи для гомеопатичних мазей. Критерії оцінки якості м'яких гомеопатичних препаратів.
46. Супозиторії, технологія, упаковка, зберігання та оцінка якості.
47. Комплексні гомеопатичні препарати. Особливості підбору компонентів, назв та

призначення.

48. Органні терапевтичні засоби (нозоди, саркоди). Їх характеристика та відмінність складу.
49. Характеристика комплексних гомеопатичних препаратів (ін'єлів, гомокордів, змішаних). Особливості їх складу.
50. Потенційовані алопатичні препарати та продукти обміну речовин (каталізатори, ферменти), як складові частини комплексних препаратів.
51. Технологія комплексних гомеопатичних препаратів у вигляді гранул та крапель. Оформлення. Приклади.
52. Особливості технології тритурацій (Вкажіть відповідний параграф фармакопеї В.Швабе). Особливості прийому порошків хворими.
53. Технологія порошкового розтирання *Zincum metallicum* x4 10,0 та можливі методи його аналізу.
54. Технологія дилюції *Acidum nitricum* x3 30,0 та можливі методи її аналізу.
55. Технологія порошкового розтирання *Boгах* x4 10,0 із тритурації x1 та можливі методийого аналізу.
56. Технологія дилюції *Plantago* x6 10,0 із есенції та можливі методи її аналізу.
57. Технологія дилюції *Tanacetum* x3 10,0 із тинктури та можливі методи її аналізу.
58. Технологія розведення *Arnica* x2 10,0 із тинктури та можливі методи його аналізу.
59. Технологія мазі *Bryonia* 20,0 та можливі методи оцінки її якості.
60. Технологія розведення *Allium* x2 10,0 із есенції та можливі методи його аналізу.
61. Схема насичення гранул *Hypericum* x3 10,0 та можливі методи контролю їх якості.
62. Наведіть технологію розведешся *Ferrum sulfuricum* x6 20,0 із вихідного розчину таможливі методи його аналізу.
63. Технологія дилюції *Sulfur depuratum* x6 10,0 із вихідної порошкової тритурації x1 таможливі методи її аналізу.
64. Схема насичення гранул *Urtica* 12 10,0 та можливі методи їх аналізу.
65. Технологія розведення *Acidum muriaticum* x2 100,0 та можливі методи його аналізу.
66. Технологія мазі *Ledum* 10,0 та можливі методи оцінки її якості.
67. Технологія тритурації *Lycopodium* x3 10,0 із базисного порошкового розтирання x1 таможливі методи її аналізу.
68. Технологія олії *Chamomilla* 10% 30,0 та можливі методи оцінки її якості.
69. Технологія розведення *Equisetum* x3 10,0 із тинктури та можливі методи його аналізу.
70. Технологія есенції *Cactus* 60,0 та можливі методи її аналізу.
71. Технологія рідкого розведення *Carbo vegetabilis* 12 10,0 із тритурації x1 та можливі методи його аналізу.
72. Технологія оподельдока *Ruta* 10% 30,0 та можливі методи оцінки його якості.
73. Технологія тинктури *Thuja* x1 20,0 із висушеної сировини та можливі методи її аналізу.
74. Технологія тинктури *Chelidonium* x1 20,0 із есенції та можливі методи її аналізу.
75. Технологія есенції *Urtica dioica* 30,0 та можливі методи її аналізу.
76. Схема насичення гранул *Valeriana* x3 10,0 та можливі методи оцінки їх якості.
77. Технологія тинктури *Calendula* x1 50,0 із свіжої рослинної сировини та можливі методийї аналізу.
78. Джерела знань про гомеопатичні ліки. Основний принцип дослідження гомеопатичних ліків - дослідження на практично здорових людях.

79. Сучасні правила дослідження гомеопатичних ліків на здорових.
80. Визначення лікарської хвороби і лікарського патогенезу.
81. Лікарське загострення, його типи.
82. Значення симптомів в гомеопатичній практиці.
83. Повноцінний симптом. Його визначення, клінічні приклади.
84. Особливості гомеопатичної історії хвороби, ведення лікарської документації.
85. Визначення модульностей. Клінічні приклади.
86. Особливості обстеження хворого в гомеопатії: використання анамнестичних даних, клінічних та лабораторних досліджень. Клінічні приклади.
87. Оцінка симптомів, їх ранжування за цінністю. Клінічні приклади.
88. Визначення органотерапії та ізопатії.
89. Основні принципи методу Фоля та гомотоксикології.
90. Основні гомеопатичні препарати для індивідуального лікування хворих з ГРЗ.
91. Основні гомеопатичні препарати для індивідуального лікування хворих з деякими алергічними станами.
92. Основні гомеопатичні препарати для індивідуального лікування хворих з захворюваннями серцево-судинної системи.
93. Основні гомеопатичні препарати для індивідуального використання в медичній загальній практиці.

VII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Аптечна технологія ліків: підручник для студ. фарм. ф-тів ВМНЗ України III-IV рівнів акредитації / Тихонов О. І., Ярних Т. Г.; за ред. О. І. Тихонова. Вид.4-те, випр. Та допов. Вінниця : Нова Книга, 2016. 536 с.
2. Гуцол Л. Основи гомеопатії. Навч. посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. В., 2011. 344 с.
3. Державна фармакопея України. Державне підприємство «Науково-експертний фармакопейний центр». 1-е вид. Доповнення 3. Харків: РІРЕГ, 2009. 280 с.
4. Належні практики у фармації: Практикум для студ. вищ.мед.навч. закл. / Гудзь Н.І., Калинюк Т.Г., Білоус С.Б., Сметаніна К.І.; за ред. Т.Г.Калинюка. Вінниця: Нова Книга, 2013. 386 с.

Допоміжна

5. Гуцол Л. П., Гуцол К. М., Цимбал І. П. Доказова база класичної гомеопатії: джерела, сьогодення, перспективи// Фітотерапія. Часопис. 2019. 1.С. 31-34
6. Сметаніна К.І., Б.Є.Кабанов. Гомотоксикологія на службі здоров'я // Збірник матеріалів ІІІ міжрегіон. (І міської) наук.-практ конф. «Здоровий спосіб життя». Львів, 2004. С.33-38.
7. Сметаніна К.І. Аналіз стану фармацевтичного забезпечення аптек м.Львова та Львівської області антигомотоксичними лікарськими засобами // Фармацевтичний журнал.2005. №1 .С. 8-10.
8. Сметаніна К.І. Основи стандартизації та сертифікації лікарських засобів : Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2010. 376 с.
9. Український гомеопатичний щорічник/ За ред. О. П. Іваніва. Одеса: Чорномор, 1998. Т. 1. 200 с.; 1999. Т. 2. 208 с.; 2000. т. 3. 236 с.
10. Чекман І. С., Мошич О. П Гомеопатія, як піонер наномедицини // Український гомеопатичний щорічник.2017. Т.14.С.169-175.
11. Швабе В. Гомеопатические лекарственные средства: Пер. с нем. / Под ред. Рыбака В.И. М.:Б.И.,1967.373с.
12. А.И. Тихонов, М.Ф. Пасечник, Т.Г. Ярних, Л.И. Вишнеvsька, С. А. Тихонова ”Практикум по технологии гомеопатических препаратов” Оригинал, 2006. 160с.
13. Шульга Л. І., Безценна Т. С., Губченко Т. Д., Лукієнко О. В. Гомеопатичні препарати промислового виробництва як питання для самостійного розгляду у післядипломній підготовці спеціалістів фармації. Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку. Pharmaceutical science and practice: problems, achievements, prospects : матер. ІІ наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 27 квітня 2018 р. X. : НФаУ, 2018. С. 451-453.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
2. Наказ МОЗ України від 11.10.2013 №875 «Про затвердження протоколів провізора (фармацевта)». Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20131011_0875.html
3. Нормативно-директивні документи МОЗ України. Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
4. Compendium online. Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>
5. Державний реєстр лікарських засобів України 2016. 2018, 2020. Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua>
6. Фармацевтична енциклопедія. Режим доступу: www.pharmencyclopedia.com.ua